

Regeringskansliet
Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Flexiblare regler för utbetalning från pensionsförsäkring och pensionssparkonto

Inledning

Statens tjänstepensionsverk (SPV) har tagit del av rubricerad promemoria. Förslagen i promemorian innebär bl.a. att hinder i inkomstskattelagen mot att kunna göra uppehåll i utbetalningen från en pensionsförsäkring eller att kunna ändra utbetalningstiden under de fem första åren tas bort. Att kunna göra uppehåll eller ändra utbetalningstiden är något som SPV är positiv till men vill i sammanhanget framföra nedanstående synpunkter.

Om utformningen av lagtexten

Av förslagen i promemorian framgår att vid uppehåll i utbetalningen under tiden som kvarstår av femårsperioden ska, efter uppehållet, utbetalning göras med minst samma belopp som den sista utbetalningen före uppehållet. Det framgår även att om utbetalningstiden ändras under de första fem åren ska, efter omräkning, pension betalas ut med minst samma belopp som den första utbetalningen efter ändringen. Det framstår som att förslaget behöver förtydligas gällande situationen att det sker ett uppehåll i utbetalningen *och* utbetalningsperioden ändras. Vilket belopp utgör i sådant fall det styrande beloppet?

Mot bakgrund av behovet av ett längre arbetsliv har åldersgränserna i det allmänna pensionssystemet och angränsande trygghetssystem höjts och kommer 2026 att höjas ytterligare. SPV noterar att – även om den frågan inte varit skälet för promemorian – det inte framgår några överväganden om det finns anledning att justera åldersgränserna i inkomstskattelagen till följd av förändringarna i socialförsäkringsbalken.

Om tidpunkten för ikraftträdandet

SPV är en myndighet som administrerar tjänstepension till statligt anställda. Pensionen är till största del reglerad i kollektivavtal. Det senaste kollektivavtalet är pensionsavtalet PA 16. Utbetalningar sker dock fortfarande enligt äldre pensionsavtal; PA 03, PA-91 och PA-SPR. Med undantag för sistnämnda avtal innehåller dessa såväl förmånsbestämd som premiebestämd ålderspension. SPV betalar ut de förmånsbestämda delarna medan försäkringsgivare utanför staten betalar ut de premiebestämda delarna. Utöver de statliga pensionsavtalen

administrerar SPV ålderspension som regleras i författning. Bestämmelser om handläggningen och utbetalningen av de förmånsbestämda delarna i kollektivavtalen och de författningsreglerade förmånerna återfinns i förordningar. SPV utför även, som en del i myndighetens uppdragsverksamhet, pensionsadministration åt bl.a. bolag som övertagit tidigare statlig verksamhet.

I promemorian föreslås att bestämmelserna ska träda i kraft den 1 januari 2025. Det anges att det är angeläget att de nya bestämmelserna träder i kraft så snart som möjligt men att berörda parter också ges rimlig tid att anpassa sig till de nya bestämmelserna. Bedömningen i promemorian är att tillräcklig tid ges om bestämmelserna träder i kraft den 1 januari 2025.

Som nämnts inledningsvis innebär förslagen att vissa hinder i inkomstskattelagen tas bort. Ändringarna ger inte i sig rätt för individen att göra uppehåll eller ändra utbetalningstiden, utan rätten måste framgå av villkoren för pensionen. Såvitt gäller kollektivavtalade pensioner uppfattar SPV att det är upp till kollektivavtalsparterna att förhandla om sådana villkor. När pensionen regleras i författning krävs att villkoren i författningen medger sådan möjlighet. SPV förutser ett antal frågor som kommer att behöva hanteras inom ramen för respektive regelverk vad gäller utformningen av möjligheten att göra uppehåll eller ändra utbetalningstiden. Exempelvis om möjligheten ska ges oavsett när utbetalningen påbörjats, om flera uppehåll ska vara möjliga och hur frekvent uppehåll i utbetalningen ska kunna ske. Beroende på utformningen av förändringarna kan det även finnas skäl att se över de förordningar som reglerar handläggningen och utbetalningen av tjänstepensionsförmånerna.

Om *samtliga* regelverk enligt vilka SPV betalar ut pension kommer inrymma möjligheten att göra uppehåll i eller ändra utbetalningstiden kommer det kräva betydande anpassningar av olika it-system och i övrigt få påverkan på skuldbekräkning, handläggning av förmåner, information m.m. Det är i nuläget inte möjligt att bedöma tidsåtgången för att genomföra nödvändiga anpassningar. En sådan bedömning är möjlig först när det är känt enligt vilka regelverk och under vilka förutsättningar möjligheten att göra uppehåll eller förändra utbetalningstiden medges. Eftersom föreslagna bestämmelser i inkomstskattelagen i sig inte ger rätt att göra uppehåll eller förändra utbetalningstiden invänder SPV inte mot promemorians förslag om tidpunkten för ikraftträdandet. SPV vill i sammanhanget dock framhålla att - beroende på vilka regelverk som kommer förändras och omfattningen av förändringarna - det finns risk att vissa individers förväntningar om att kunna göra uppehåll redan från den 1 januari 2025 inte kommer kunna uppfyllas.

Om kostnaden för systemförändringar

Det statliga tjänstepensionsåtagandet, med de förändringar i pensionsbestämmelsernas utformning som skett över tid, har resulterat i påbyggda och komplexa it-system för handläggningen och utbetalningen av förmåner. Vad gäller kostnaderna för anpassningar av it-systemen m.m. beror dessa till stor del på vilka förändringar som kollektivavtalsparterna kommer att enas om. SPV

förutser dock, till skillnad mot vad som framgår av promemorian, en risk för att kostnaderna för anpassningarna inte kommer att rymmas inom befintliga ramar.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Maria Humla efter föredragning av t.f. chefsjuristen Nilla Alestig. I den slutliga handläggningen har även produktspecialisten Andreas Lundin, chefaktuarien Per-Ola Carlén och leveransområdeschefen Malin Nordin Palm deltagit.

Maria Humla

Nilla Alestig